Quickscan flora en fauna

Oude Provincialeweg 13

Winkel

Bureau
Bleijerveld

Quickscan flora en fauna

Oude Provincialeweg 13

Winkel

Titel	Quick Scan flora en fauna, Oude Provincialeweg 13 Winkel
Uitvoering	Bureau Bleijerveld
Opdrachtgever	BJZ.nu Dr. Van Wiechenweg 2 8025 BZ Zwolle
Datum	04 december 2025
Status	1e versie

Bureau Bleijerveld

Schoterlandseweg 53
8451 KB Oudeschoot

mob 06-40559568
mobleijerveld@gmail.com

www.ruimtevooradvies.nl

Inhoudsopgave

1 Inleiding **1**
1.1 Aanleiding & doel 1
1.2 Methoden 2
1.3 Plangebied 2
1.4 Ingreep 4

2 Beschermde gebieden **5**
2.1 Aanwezigheid beschermde gebieden 5
2.2 Effecten 5
2.3 Effecten NNN 5
2.4 Effecten Natura 2000 5
2.5 Houtopstanden 6

3 NDFF-gegevens **7**

4 Beschermde soorten **8**
4.1 Planten 8
4.2 Zoogdieren 8
4.3 Vleermuizen 8
4.4 Vogels 10
4.5 Amfibieën 10
4.6 Reptielen 11
4.7 Vissen 11
4.8 Vlinders 11
4.9 Libellen 11
4.10 Ongewervelden 11
4.11 Specifieke zorgplicht 11
4.12 Samenvatting 12

5 Conclusies **13**
5.1 Beschermde gebieden 13
5.2 Beschermde soorten 13

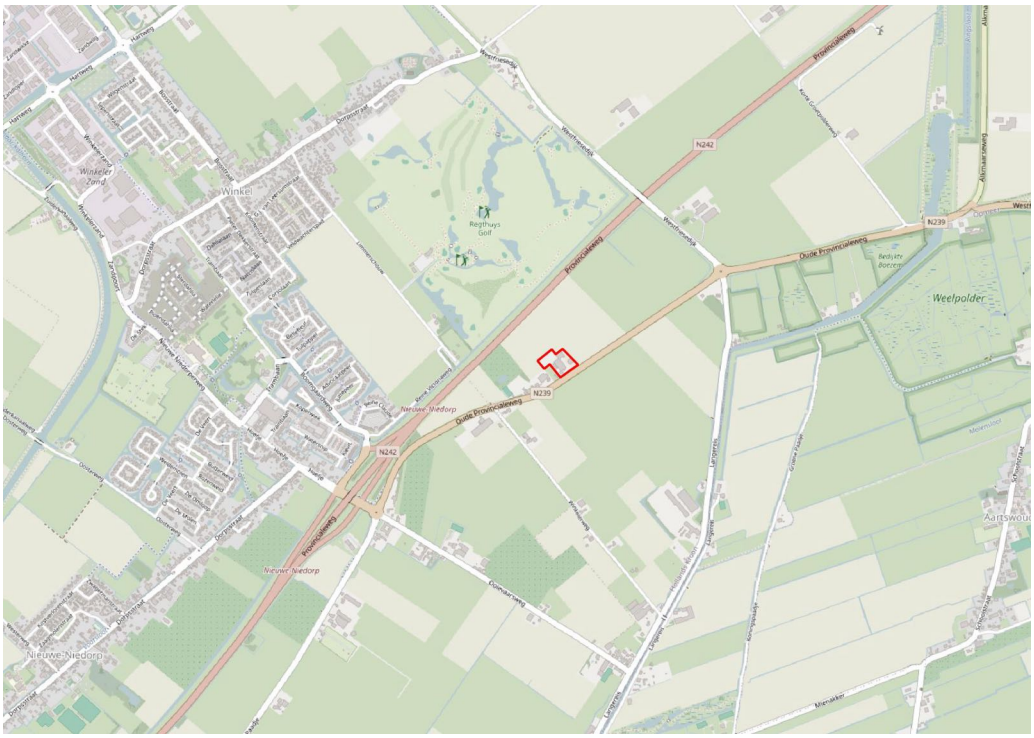
Bronnen **14**

Bijlage I. Wettelijk kader en beleidsbeleid

1 Inleiding

1.1 Aanleiding & doel

Aan de Oude Provincialeweg 13 in Winkel is een voormalige agrarische bedrijf gevestigd. Het plan kan een negatief effect hebben op beschermde gebieden en soorten uit de Omgevingswet (Ow, 2024). In dit kader is een quickscan flora en fauna van de locatie uitgevoerd.

Figuur 1. Globale ligging plangebied (rood).

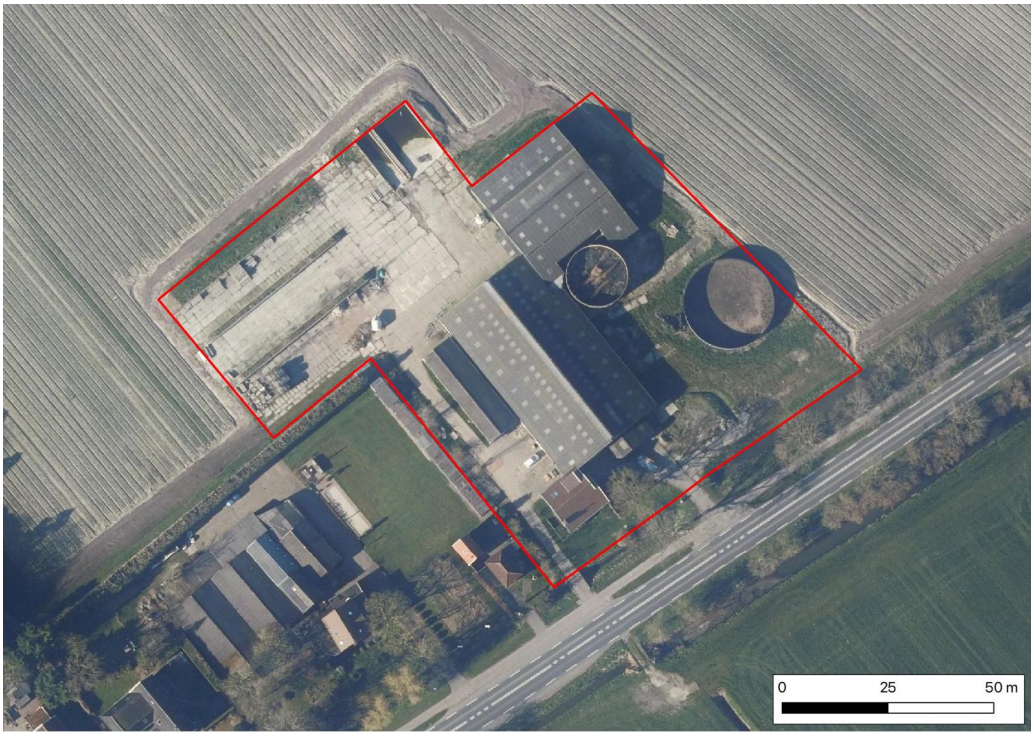
Het onderhavige rapport beschrijft de resultaten van de quickscan van beschermde natuurwaarden in en rond het plangebied. De rapportage kan dienstdoen als onderbouwing bij omgevingsplanwijzigingen en of vergunningaanvragen in het kader van de Omgevingswet. Een quickscan betreft een beoordeling van de aanwezige natuurwaarden in en rond het plangebied op basis van beschikbare gegevens, een terreinbezoek en ecologische kennis. De quickscan is een momentopname en geen standaard veldinventarisatie waarbij meerdere veldrondes in een seizoen worden uitgevoerd. Een quickscan geeft daardoor een beperkter beeld dan een standaard veldinventarisatie. Omdat het onderzoek een momentopname betreft kan geen rekening worden gehouden met de dynamische aspecten van natuur, zoals migratie en kolonisatie door soorten en veranderd terreingebruik en beheer na afloop van het onderzoek.

1.2 Methoden

Bij de beoordeling van het plangebied is een bronnenonderzoek verricht naar het voorkomen van beschermde soorten. Daarvoor zijn de gegevens van de Nederlandse Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd. Op 3 december 2025 is het plangebied bezocht. Daarbij is gelet op de aanwezigheid van beschermde soorten en sporen (verblijfplaatsen, wissels, pootafdrukken en dergelijke). Verder is het terrein beoordeeld op de geschiktheid voor beschermde soorten (habitatbeoordeling).

1.3 Plangebied

Het plangebied wordt gevormd door het terrein van een voormalige melkveehouderij. Het erf heeft een oppervlakte van circa één hectare. Op het erf staat een geschakeld complex van een woning, een stal, een werktuigplaats en een schuur. Het complex is eind jaren zeventig gebouwd. Verder staan op het terrein twee mestsilo's. De noordwesthoek wordt gevormd door sleufsilo's. Buiten de bebouwing bestaat het terrein uit grasland en verharding. In de voortuin van de woning staan enkele struiken en bomen. Verder is geen beplanting op het terrein aanwezig. Rond het plangebied liggen agrarische percelen. Aan de zuidwestzijde bevinden zich woningen en een bedrijfsterrein. Oppervlaktewater is beperkt tot de bermsloot langs de weg.

Figuur 2. Situatie plangebied (rood) in 2025.

Figuur 3. Voorzijde bedrijf.

Figuur 4. Noordoosthoek bedrijf.

Figuur 5. Noordwestkant bedrijf.

Figuur 6. Binnenzijde stal.

.

Figuur 7. Werktuigplaats aan de westzijde.

Figuur 8. Woning in de zuidwesthoek.

1.4 Ingreep

Het voornemen bestaat om de bedrijfsgebouwen te slopen en twee extra woningen bij te bouwen. De bestaande woning blijft behouden. De erfgrens aan de achterzijde komt gelijk te liggen met die van de aangrenzende erven. Het noordelijke deel van het plangebied wordt toegevoegd aan de bestaande agrarische percelen.

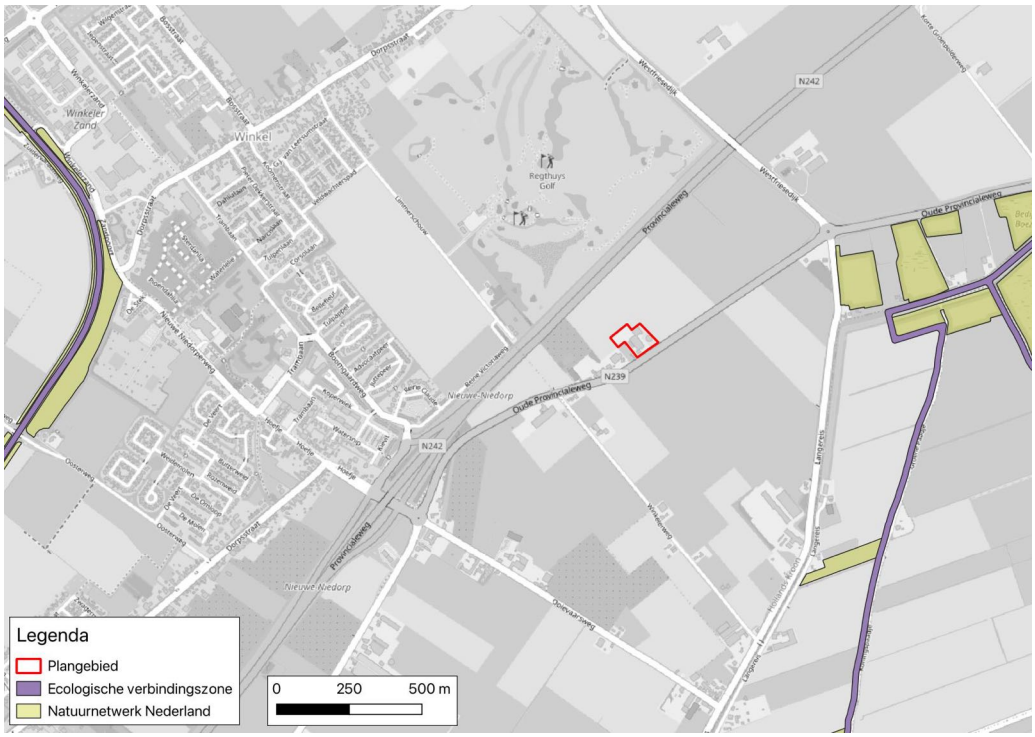

Figuur 9. Inrichtingsschets nieuwe situatie.

2 Beschermde gebieden

2.1 Aanwezigheid beschermde gebieden

Het plangebied ligt niet binnen beschermde natuurgebieden. In de omgeving liggen onderdelen van Natuurnetwerk Nederland (NNN) waaronder ecologische verbindingszones. De afstand tot deze gebieden bedraagt minimaal 640 meter. In de nabije omgeving liggen geen Natura 2000-gebieden. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied ligt op ruim twaalf kilometer afstand (IJsselmeer).

Figuur 10. Ligging plangebied t.o.v. beschermde natuurgebieden.

2.2 Effecten

Een effectbeoordeling van een gebied beschermd door de Omgevingsverordening is alleen aan de orde wanneer het plangebied overlapt met een beschermd gebied. Natura 2000-gebieden zijn beschermd onder de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn. Voor deze gebieden dienen ook grensoverschrijdende effecten of externe werking te worden meegewogen.

2.3 Effecten NNN

Het plangebied overlapt niet met Natuurnetwerk Nederland (NNN). Dit betekent dat directe effecten niet optreden en geen toetsing van het plan aan de kernkwaliteiten van de beschermde gebieden is vereist.

2.4 Effecten Natura 2000

Het plangebied overlapt niet met Natura 2000-gebieden. Hierdoor zijn directe effecten zoals oppervlaktevermindering niet aan de orde. Gelet op de grote afstand tot Natura 2000-gebieden en de beoogde bestemming wonen is externe werking als gevolg van bijvoorbeeld trilling, geluid, licht en verdroging op voorhand uit te sluiten met uitzondering van stikstofdepositie. De toetsing van het plan aan het stikstofbeleid valt buiten het kader van dit onderzoek. Hiervoor wordt verwezen naar de toelichting op het omgevingsplan.

2.5 Houtopstanden

De specifieke zorgplicht voor vellings- en herbeplantingsactiviteiten stelt dat activiteiten met nadelige gevolgen voor de oogmerken voor de regels (art. 11.112 Bal) voorkomen of beperkt dien te worden, ongedaan te worden gemaakt of achterwege te worden gelaten. De oogmerken hebben betrekking op de natuurbescherming, de instandhouding van het bosareaal in Nederland en het beschermen van landschappelijke waarden. In grote lijnen beschermt de Omgevingswet bos van minimaal 10 are en bomenrijen van minimaal 21 bomen, gelegen buiten de bebouwde kom (de zogenaamde 'houtopstanden'). Onder meer houtopstanden op erven of in tuinen vallen niet onder de bescherming van de Omgevingswet. Het is verboden houtopstanden geheel of gedeeltelijk te vellen zonder voorafgaande melding bij het bevoegd gezag.

In het plangebied worden geen bomen gekapt De specifieke zorgplicht voor vellings- en herbeplantingsactiviteiten is daarom niet aan de orde. In de toelichting op het omgevingsplan dient hier aandacht aan worden besteed.

3 NDFF-gegevens

In de databank van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) zijn van de afgelopen vijf jaar de gegevens opgevraagd van een gebied van circa 2,5 kilometer rond de locatie (uurhok).

In het plangebied zijn geen waarnemingen gedaan van beschermde soorten.

In de regio zijn waarnemingen van strikter beschermde soorten gedaan uit verschillende soortgroepen. In onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van de waargenomen soorten.

Soortgroep	Soort	Status	Soortgroep	Soort	Status
Vleermuizen	Gewone dwergvleermuis	Hrl.	Cat. 5	Boerenzwaluw	Vrl
	Gewone grootoorvleermuis	Hrl.		Boomkruiper	Vrl
	Laatvlieger	Hrl.		Draaihals	Vrl
	Ruige dwergvleermuis	Hrl.		Ekster	Vrl
	Watervleermuis	Hrl.		Grauwe vliegenvanger	Vrl
Zoogdieren	Bunzing	Nat.		Groene specht	Vrl
	Das	Nat.		Huiszwaluw	Vrl
	Hermelijn	Nat.		IJsvogel	Vrl
	Wezel	Nat.		Koolmees	Vrl
Vogels	106 soorten	Vrl		Oeverzwaluw	Vrl
Cat. 1-4	Boomvalk	Vrl		Pimpelmees	Vrl
	Buizerd	Vrl		Spreeuw	Vrl
	Gierzwaluw	Vrl		Tapuit	Vrl
	Huismus	Vrl		Torenvalk	Vrl
	Kerkuil	Vrl		Zwarte kraai	Vrl
	Ooievaar	Vrl		Zwarte mees	Vrl
	Ransuil	Vrl		Zwarte roodstaart	Vrl
	Sperwer	Vrl	**Amfibieën**	Rugtreeppad	Hrl.
	Steenuil	Vrl			

4 Beschermde soorten

4.1 Planten

Het plangebied bestaat uit gazon en agrarisch grasland. De vegetatie is soortenarm en kenmerkend voor stikstofrijke bodem met soorten als grote brandnetel, ridderzuring, zwarte nachtschade, kruipende boterbloem en gewone vogelmuur. Er zijn geen bedreigde en beschermde soorten aangetroffen en de aanwezigheid van dergelijke soorten is uit te sluiten op grond van het voormalige gebruik van de locatie.

Effecten
Een negatief effect op beschermde flora is uitgesloten.

4.2 Zoogdieren

Alle inheemse soorten zoogdieren met uitzondering van de mol zijn in meer of mindere mate beschermd.

In het plangebied zijn geen zoogdieren of sporen van zoogdieren aangetroffen. Het terrein bestaat uit gazon en agrarisch grasland terwijl struweel en andere vormen van dekking ontbreken. Voor zoogdieren vormt dit een marginaal habitat. Er is een klein aantal algemene soorten muizen op het terrein te verwachten, met name veldmuis.

In de regio van het plangebied is een aantal strikter beschermde soorten waargenomen, te weten bunzing, das, hermelijn en wezel.

Bunzing/hermelijn/wezel
Verspreid over de regio zijn de drie soorten in kleine aantallen waargenomen, met name hermelijn. De kleine marterachtigen hebben een voorkeur voor kleinschalig landschap. Het plangebied bestaat uit een erf dat grotendeels bebouwd en bestraat is terwijl opgaande begroeiing nagenoeg ontbreekt. Ook het aangrenzende agrarische gebied is zeer open. Voor kleine marterachtigen vormt het plangebied geen geschikt leefgebied.

Das
In de kop van Noord-Holland is geen populatie dassen bekend maar wel zijn enkele waarnemingen gedaan van zwervende of uitgezette dieren. Het plangebied wordt gevormd door een open erf in een open landbouwgebied. De aanwezigheid van verblijfplaatsen is hier uit te sluiten.

Effecten
Een negatief effect op zoogdieren is uitgesloten.

4.3 Vleermuizen

Alle soorten vleermuizen zijn strikt beschermd in de Ow onder de Europese Habitatrichtlijn. Het leefgebied inclusief de verblijfplaatsen zijn jaarrond beschermd. Verblijfplaatsen bevinden zich in holten van bomen en besloten of donkere ruimten van bouwwerken.

Verblijfplaatsen
Bij het plan zijn geen oudere bomen betrokken. De bedrijfsgebouwen zijn opgebouwd uit een stalen skelet met gevels van damwandprofielen en

betonsandwichelementen. Het dak is gedekt met golfplaten. De daklijsten bestaan uit metalen kokers of gebogen golfplaten. De gehele constructie is enkelwandig met uitzondering van een korte koppelgevel tussen de woning en de stal aan de westzijde. Hierin is een spouw aanwezig maar open stootvoegen zijn alleen onderaan de gevel aangebracht. Andere openingen die toegang tot de spouw zouden kunnen geven ontbreken. Ook in de aangrenzende gevel van de woning zijn alleen onderaan open stootvoegen aanwezig. De dakrand sluit naadloos aan op de gevel. Ook de aansluiting van de woning op de stal aan de oostzijde is ongeschikt als verblijfplaats omdat het gaat om een lage, gemetselde ondergevel zonder open stootvoegen en een topgevel van nauwsluitende, houten schroten en een kunststof daklijst. Deze sluit aan op een metalen damwandprofiel. Er is geconcludeerd dat de bedrijfsgebouwen en de de woning niet geschikt zijn als verblijfplaats voor vleermuizen.

Vlieg- en foerageerroutes

Het plangebied is open en heeft een geringe oppervlakte. Een belang van het terrein voor vlieg- en foerageerroutes is uit te sluiten.

Effecten

Een negatief effect op vleermuizen is uitgesloten.

Figuur 11. Binnenzijde constructie stal.

Figuur 12. Buitenzijde constructie stal.

Figuur 13. Oostzijde van de aansluiting tussen woning en stal.

Figuur 14. Westzijde van de aansluiting tussen woning en stal met in het centrum de koppelgevel met spouw.

4.4 Vogels

Alle inheemse broedvogels zijn beschermd. Er wordt onderscheid gemaakt tussen vogels zonder en met jaarrond beschermde nestplaatsen. Van vogels zonder jaarrond beschermde nestplaats zijn alleen de broedsels beschermd en niet het leefgebied. Van vogels met jaarrond beschermde nestplaats is naast de broedplaats (jaarrond) ook het functionele leefgebied beschermd. In Noord-Holland zijn jaarrond beschermde nestplaatsen van categorie 1-4 strikt beschermd. Nestplaatsen van categorie 5 zijn alleen beschermd als er geen of onvoldoende alternatieve locaties aanwezig zijn.

Broedvogels zonder jaarrond beschermde nestplaatsen
In het plangebied ontbreekt opgaande begroeiing en de gebouwen zijn enkelwandig en zeer open. In de stal waren enkele oude duivennesten aanwezig op balken. In de werktuigplaats was een oud boerenzwaluwnest aanwezig. In de huidige situatie is een klein aantal broedvogels van nissen niet uit te sluiten zoals holenduif en witte kwikstaart.

Broedvogels met jaarrond beschermde nestplaatsen (cat. 1-4)
Typische vogelsoorten met vaste nestplaatsen die op agrarische erven voorkomen zijn huismus, kerkuil en steenuil. Alle drie de soorten zijn in de omgeving waargenomen. Het complex is geheel enkelwandig en besloten ruimten ontbreken. Op grond hiervan is de aanwezigheid van nestplaatsen van uilen uit te sluiten. Op het erf waren geen huismussen aanwezig. Huismussen broeden in dit soort stallen soms in besloten nissen, met name achter de dakbalken die langs de kopgevels lopen. Op dergelijke locaties is geen nestmateriaal waargenomen. Huismussen broeden in stallen vanwege de beschikbaarheid van voer (kuil/krachtvoer). Het complex heeft enige jaren leeg heeft gestaan waardoor geen voedsel beschikbaar was. Op grond hiervan, de afwezigheid van vogels en het ontbreken van nestmateriaal wordt de aanwezigheid van nestplaatsen van huismus uitgesloten.

Broedvogels met jaarrond beschermde nestplaatsen (cat. 5)
In de werktuigplaats was één oud nest van een boerenzwaluw aanwezig. Recente nestplaatsen zijn uit te sluiten omdat de locatie leeg heeft gestaan en het gebouw niet toegankelijk was. In theorie is de locatie geschikt als nestplaats voor zwarte roodstaart. In de omgeving is een ruime beschikbaarheid van vergelijkbare gebouwen die een alternatieve nestplaats vormen.

Effecten
In de gebouwen is de aanwezigheid van broedsels niet geheel uit te sluiten. Een negatief effect op broedvogels is mogelijk wanneer de sloop in het broedseizoen gebeurt.

4.5 Amfibieën

Alle soorten amfibieën zijn in meer of mindere mate beschermd.

Het plangebied is voornamelijk bebouwd en bestraat. De groene ruimte bestaat uit gazon en agrarisch grasland. Struweel en oppervlaktewater ontbreekt op het terrein. Voor amfibieën in het algemeen vormt het geen geschikt leefgebied.

In de regio is de strikt beschermde rugstreeppad vastgesteld. Deze soort komt voor in ondiepe, open wateren op veen en zandbodem. Het plangebied heeft

een kleibodem en geschikte wateren ontbreken in en rond het plangebied. Het terrein vormt geen geschikt leefgebied voor rugstreeppad.

Effecten
Een negatief effect op amfibieën in het algemeen is uitgesloten.

4.6 Reptielen

Alle soorten reptielen zijn in meer of mindere mate beschermd. In de regio zijn geen populaties reptielen bekend.

Effecten
Een negatief effect op reptielen in het algemeen is uit te sluiten.

4.7 Vissen

In het plangebied komt geen oppervlaktewater voor. Geschikt leefgebied voor vissen ontbreekt hierdoor.

Effecten
Een negatief effect op vissen in het algemeen is uitgesloten.

4.8 Vlinders

In de regio zijn geen beschermde vlindersoorten waargenomen en in het plangebied ontbreken habitats die specifiek zijn voor de beschermde soorten vlinders.

Effecten
Een negatief effect op beschermde soorten vlinders is uitgesloten.

4.9 Libellen

In de regio zijn geen beschermde soorten libellen waargenomen. Omdat oppervlaktewater en opgaande begroeiing in het plangebied ontbreken is een belang voor libellen in het algemeen uit te sluiten.

Effecten
Een negatief effect op beschermde soorten libellen is uitgesloten.

4.10 Ongewervelden

De overige beschermde soorten ongewervelden zijn gebonden aan specifieke habitats. Ook voor de overige, beschermde soorten ongewervelden ontbreekt geschikt habitat.

Effecten
Een negatief effect op beschermde soorten ongewervelden is uitgesloten.

4.11 Specifieke zorgplicht

In de wet is een specifieke zorgplicht opgenomen voor de volgende soorten:

- Vogelrichtlijn-soorten zoals genoemd in bijlage I Vrl en niet in die bijlage genoemde, geregeld in Nederland voorkomende trekvogelsoorten als bedoeld in artikel 4, 2e lid Vrl;
- Habitatrichtlijn-soorten als opgenomen in bijlage II, IV en V Hrl;
- dieren of planten die staan opgenomen op de Rode Lijsten;
- nationaal beschermde soorten (bijlage IX Bal).

In het plangebied zijn geen Rode-lijstsoorten waargenomen en op basis van het karakter van het terrein zijn dergelijke soorten niet te verwachten

4.12 Samenvatting

In het plangebied zijn broedsels van vogels te verwachten in de bedrijfsgebouwen. Op het terrein is het voorkomen mogelijk van een klein aantal, algemene soorten muizen waarvoor een algemene vrijstelling geldt in geval van ruimtelijke ingrepen.

Soortgroep	Toelichting	Beschermde soorten			
		Geen	Nationaal	HR	VR
Planten	Alle soorten	X			
Zoogdieren	Alle soorten		Alg. vrijstelling		
Vleermuizen	Verblijfplaatsen	X			
Vleermuizen	Foerageergebied	X			
Vleermuizen	Vliegroutes	X			
Broedvogels	Niet jaarrond beschermd				Potentieel
Broedvogels	Jaarrond beschermd	X			
Amfibieën		X			
Reptielen	Alle soorten	X			
Vissen	Alle soorten	X			
Vlinders	Alle soorten	X			
Libellen	Alle soorten	X			
Ongewervelden	Alle soorten	X			

5 Conclusies

5.1 Beschermde gebieden

Het plangebied overlapt niet met beschermde natuurgebieden waardoor directe effecten zijn uit te sluiten. Door de grote afstand tot Natura 2000-gebieden en de toekomstige bestemming van het plangebied is externe werking door bijvoorbeeld geluid, licht en trillingen uit te sluiten met uitzondering van stikstofdepositie. De toetsing van het plan aan het stikstofbeleid valt echter buiten het kader van dit onderzoek. Hiervoor wordt verwezen naar het omgevingsplan.

5.2 Beschermde soorten

Broedvogels zonder jaarrond beschermde nestplaatsen (Ow-Vogelrichtlijn, Bal 11.37)

In de bedrijfsgebouwen kunnen broedsels aanwezig zijn. Wanneer de sloop tijdens het broedseizoen plaatsvindt kan sterfte van vogels en verstoring van broedsels optreden. Daarom dienen deze ingrepen buiten het broedseizoen plaats te vinden. De piek van het broedseizoen beslaat de periode van 15 maart tot 15 juli, maar eerdere en vooral latere broedgevallen zijn mogelijk. In de periode van 1 september tot 1 maart is de kans op broedgevallen gering.

Bronnen

1. www.ndff.nl
2. www.noord-holland.nl

Bijlage I Wettelijk kader en beleidskader

Omgevingswet

Algemeen

De Omgevingswet omvat de regels voor alle activiteiten in de fysieke leefomgeving. De wet bundelt 26 wetten die gaan over de regels met betrekking tot onder meer infrastructuur, bouwwerken, water, lucht, bodem, milieu, cultureel erfgoed en natuur. De wet beoogt een vereenvoudiging van de regels voor de fysieke leefomgeving en een duurzame ontwikkeling en beschermen en verbeteren van het leefmilieu.

Om alle regels voor de fysieke leefomgeving op een gestructureerde manier te regelen, is er sprake van een stelsel Omgevingswet. Het stelsel Omgevingswet kent een bepaalde opbouw, die bepalend is voor waar de relevante onderdelen terug te vinden zijn met betrekking tot de verschillende onderwerpen van de fysieke leefomgeving, waaronder natuurbescherming. Het stelsel bestaat uit een algemene wettekst – de Omgevingswet zelf – dat per procesonderdeel nader is uitgewerkt in zogenaamde uitvoeringswetten (Algemene Maatregelen van Bestuur, of AMvB's) en de Omgevingsregeling.

AMvB

De inhoud van de AMvB's verschillen per AMvB. In het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) staat de uitwerking van algemene regels voor activiteiten die rechtstreeks werken, waaronder een vergunningplicht voor zogenaamde Natura 2000-activiteiten en flora- en fauna-activiteiten, voor zowel initiatiefnemers als overheden. In het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl) staat de uitwerking van algemene regels voor bouwwerken die rechtstreeks werken, eveneens voor initiatiefnemers en overheden. Het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) bevat de uitwerking van normen en instructieregels voor bestuursorganen, waaronder de kaders voor vergunningverlening. In het Omgevingsbesluit (Ob) staan de spelregels voor initiatiefnemers en bestuursorganen, onder meer met betrekking tot bevoegdheden, totstandkomingsprocedures en handhavingsbepalingen. Naast de AMvB's, is er een Omgevingsregeling (Or), waarin de technische en administratieve regels staan, bijvoorbeeld de aanvraagvereisten voor een vergunning voor een Natura 2000-activiteit of Flora- en fauna-activiteit.

Gebiedsbescherming Natura 2000

Gebiedsbescherming

Natura 2000-gebieden zijn natuurgebieden die zijn samengesteld uit ofwel Speciale Beschermingszones (SBZ's) conform de Europese Vogelrichtlijn, ofwel SBZ's conform de Europese Habitatrichtlijn, of een combinatie van SBZ's. De oppervlakte en de kwaliteit van de habitattypen dan wel de omvang en kwaliteit van de populatie van soorten en de maatregelen om de doelstellingen te realiseren, moeten worden uitgewerkt in een beheerplan.

Zorgplicht Natura 2000

In het Bal is een specifieke zorgplicht opgenomen voor Natura 2000-gebieden en bijzondere nationaal natuurgebieden (art. 11.6 Bal). Iedereen die activiteiten uitvoert die verslechterende of significant verstorende gevolgen voor een Natura 2000-gebied of een bijzonder nationaal natuurgebied kunnen hebben, moet nadelige gevolgen zoveel mogelijk voorkomen, beperken of ongedaan maken (art. 11.6, 1e lid Bal). In het tweede lid staat de nadere uitwerking van de specifieke zorgplicht. Er moet worden nagegaan of nadelige gevolgen op voor

hand op grond van objectieve gegevens verslechterende of significant verstorende gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen kunnen worden uitgesloten. Als nadelige gevolgen niet te voorkomen zijn, dan verplicht de specifieke zorgplicht om met betrekking tot deze gevolgen passende preventieve maatregelen te nemen (art. 11.6, 2e lid onder d), of, als dit niet gaat, om passende herstelmaatregelen te treffen (art. 11.6, 2e lid onder f). Daarnaast verplicht de zorgplicht ook dat de effectiviteit van deze maatregelen worden gemonitord. De specifieke zorgplicht geldt altijd, dus voor Natura 2000-activiteiten maar ook voor activiteiten die conform een Natura 2000-beheerplan worden uitgevoerd.

Beoordeling vergunningsplicht

Er is een onderscheid tussen een 'Natura 2000-activiteit' en andere type activiteiten. Een 'Natura 2000-activiteit' is volgens de definitie van het begrip zoals uitgewerkt in de bijlage bij art. 1.1 Omgevingswet een:

'activiteit, inhoudende het realiseren van een project dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied'

Een Natura 2000-activiteit is vergunningplichtig (art. 5.1, lid 1 Ow), tenzij er sprake is van een 'vergunningsvrij geval' (art. 11.16 t/m 11.21 Bal). Activiteiten die nodig zijn voor het beheer van Natura 2000-gebieden (om de doelstellingen te kunnen halen) of geen significante gevolgen hebben, vallen niet onder de regels voor een Natura 2000-activiteit. Er moet dan eerst worden getoetst wat de effecten zijn van een activiteit op Natura 2000-gebieden voordat duidelijk is hoe de activiteit moet worden aangeduid. Gezien de huidige praktijk is er daarmee de noodzaak voor het uitvoeren van een voortoets die deze helderheid kan bieden. De uitslag van deze toets is van belang voor het vervolg van de behandeling van de activiteit. Is er sprake van een Natura 2000-activiteit dat niet vergunningsvrij is, dan is er een nader onderzoek nodig in de vorm van een passende beoordeling voordat een vergunning kan worden verleend. De regels waar een Passende Beoordeling aan moet voldoen staan in art. 16.53c Ow en art. 8.74b Bkl. Is er ondanks mitigatie nog steeds sprake van een significant gevolg, dan kan de vergunning voor het project worden verleend als de zogenaamde ADC-toets met succes is doorlopen (art. 8.74b, lid 2 en 3 Bkl). Met betrekking tot de bepaling van mogelijke nadelige gevolgen als gevolg van de depositie van stikstof, is er met betrekking tot de toetsing van Natura 2000-activiteiten in de wet een verplichting opgenomen tot het gebruik van Aerius Calculator (artikel 4.15 Or).

Als er uit de voortoets naar voren komt dat de activiteit geen 'Natura 2000-activiteit' is of als er sprake is van een vergunningsvrij geval, is er mogelijk nog wel sprake van een 'activiteit die nadelige (maar zeker geen significante) gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied of bijzonder nationaal natuurgebied'. Hoewel deze type activiteit niet in het stelsel Omgevingswet wordt genoemd, blijkt uit de wettekst en de toelichtingen hierop dat activiteiten op deze wijze moeten worden geïnterpreteerd: ondanks dat er geen vergunningplicht geldt, blijft de specifieke zorgplicht voor deze activiteiten van toepassing (zie hiervoor).

Vergunningsvrije gevallen
In het Bal is een aantal vergunningsvrije gevallen aangewezen waarvoor derhalve geen vergunningplicht geldt. Dit betreft onder meer:

- stikstofdepositie door tijdelijke activiteiten, zoals bouw- en sloopactiviteiten, het aanleggen, veranderen of verwijderen van een werk (art. 11.17 Bal)7;
- In een programma (bijv. Natura 2000-beheerplan) aangewezen Natura 2000-activiteiten die voldoen aan art. 11.21 Bal, mits het programma voldoet aan de eisen zoals aangegeven in art. 11.18, lid 2 Bal;
- In een omgevingsverordening aangewezen Natura 2000-activiteiten die voldoen aan art. 11.19 en art. 11.21 Bal;
- In een ministeriele regeling aangewezen Natura 2000-activiteiten die voldoen aan art. 11.20 en 11.21 Bal.

Gebiedsbescherming Natuurnetwerk Nederland

Aanwijzing & bescherming

De aanwijzing van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is geregeld in de Omgevingsverordening, conform art. 2.44 Ow. De instructieregels voor de aanwijzing, begrenzing en de reikwijdte van het NNN zijn opgenomen in artikel 7.5 en Artikel 7.6 Bkl. In de Omgevingsverordening zijn (instructie)regels gesteld voor Omgevingsplannen van gemeenten en projectbesluiten (art. 7.8, 1e lid Bkl). Deze regels zijn gesteld in het belang van de bescherming, instandhouding, verbetering en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN.

Wezenlijke kenmerken en waarden

De wezenlijke kenmerken en waarden van de NNN worden vastgesteld per Omgevingsverordening door de provincie conform artikel 7.7 Bkl. In de Omgevingsverordening is daartoe een natuurbeheerplan vastgesteld waar in de regel de bestaande natuurwaarden en het ambitieniveau zijn aangegeven middels natuurbeheertypen. Het hangt echter per provincie af hoe zij de wezenlijke kenmerken en waarden hebben gedefinieerd.

Beschermingsregime

Het beschermingsregime voor het NNN is uitgewerkt in art. 7.8, lid 2 Bkl, dat een instructieregel betreft voor uitwerking van het beschermingsregime in de Omgevingsverordeningen van provincies:

“De regels verzekeren in ieder geval dat de kwaliteit en oppervlakte van het natuurnetwerk Nederland niet achteruitgaan, dat de samenhang tussen de gebieden van het natuurnetwerk wordt behouden en dat, als binnen het natuurnetwerk activiteiten worden toegelaten die nadelige gevolgen kunnen hebben voor de wezenlijke kenmerken of waarden van het natuurnetwerk, deze gevolgen tijdig worden gecompenseerd, zodanig dat de kwaliteit, oppervlakte en samenhang van het natuurnetwerk behouden blijven.”
Een vergelijkbare instructieregel voor de bescherming van het NNN is opgenomen voor projectbesluiten die door het Rijk wordt vastgesteld in art. 9.3, lid 1 Bkl.

Gebiedsbescherming bijzondere natuurgebieden en landschappen

Het Rijk kan op basis van art. 2.44, lid 2 Ow zogeheten bijzondere nationale natuurgebieden aanwijzen. De bijzondere nationale natuurgebieden kunnen worden aangewezen vooruitlopend op de aanwijzing of begrenzing als Natura 2000-gebied, bijvoorbeeld als het gaat om compensatie voor handelingen die leiden tot een significant gevolg of als het gaat om gebieden die nodig zijn om de doelstellingen van de Vogelrichtlijn of Habitatrichtlijn te bereiken (art. 3.63 Bkl). Daarnaast kan het Rijk ook bijzondere nationale natuurgebieden aanwijzen als de bescherming van het gebied nodig is voor de instandhouding of herstel van biotopen en leefgebieden van in Nederland van nature in het wild voorkomende soorten genoemd in bijlage I Vogelrichtlijn of Bijlage I, II, IV of V Habitatrichtlijn. In die gevallen bevat het aanwijzingsbesluit instandhoudingsdoelstellingen (art. 3.64 Bkl). Het ministerie van LNV heeft de taak zorg te dragen dat de maatregelen worden getroffen voor het bereiken van de instandhoudingsdoelstellingen van deze type natuurgebieden (art. 2.19, lid 5 Ow), tenzij Gedeputeerde Staten is aangewezen om deze taak uit te voeren (art. 2.18, lid 1, onder g, 2°, tweede streepje Ow). Voor de bescherming van bijzondere nationale natuurgebieden geldt, naast een mogelijke toegangsbeperking, de specifieke zorgplicht zoals genoemd in art. 11.6 Bal.

De provincies kunnen zogeheten bijzondere provinciale natuurgebieden of bijzondere provinciale landschappen aanwijzen (art. 2.44, lid 5 Ow). Niet iedere provincie hanteert dezelfde juridische bescherming. Sommige hanteren alleen een predicaat, anderen hanteren een soort ADC-criteria en daarmee juridische beschermingsregime naast NNN en Natura 2000. Kijk voor de geldende regels in de van toepassing zijnde provinciale Omgevingsverordening.

Soortbescherming

Een ‘flora- en fauna-activiteit’ is volgens de definitie van het begrip zoals uitgewerkt in de bijlage bij art. 1.1 Omgevingswet een:

‘activiteit met mogelijke gevolgen voor van nature in het wild levende dieren of planten’

Als er sprake is van een flora- en fauna-activiteit, dient er rekening te worden gehouden met de regels in art. 11.27 Bal (specifieke zorgplicht), art. 11.28 Bal (voorkomen onnodig lijden dieren) en de paragrafen 11.2.2 t/m 11.2.5 Bal (vergunningplicht bij schadelijke handelingen, regels vergunningsvrije gevallen). Hoewel de paragrafen 11.2.2 t/m 11.2.5 Bal alleen betrekking hebben op de bij wet beschermde soorten, gelden art. 11.27 en 11.28 ook met betrekking tot de niet-beschermde soorten.

Specifieke zorgplicht flora en fauna

In het Bal is een specifieke zorgplicht opgenomen voor onder meer alle ‘flora- en fauna-activiteiten’ die, zoals hiervoor aangegeven, vrijwel alle ruimtelijke activiteiten betreft (art. 11.27 Bal). Deze specifieke zorgplicht komt in de plaats van de algemene zorgplicht die in de Omgevingswet staat. Iedereen die een flora- en fauna-activiteit uitvoert, moet nadelige gevolgen zoveel mogelijk voorkomen, beperken of ongedaan maken (art. 11.27, 1e lid Bal). In het tweede lid staat de nadere uitwerking van de specifieke zorgplicht. In het tweede lid onder a is er met betrekking tot de reikwijdte van de zorgplicht voor flora- en

fauna-activiteiten aangegeven dat deze plicht in ieder geval inhoudt dat onderzoek wordt verricht naar het voorkomen van een aantal type soorten die kwetsbaar of bedreigd zijn. Deze soorten betreffen in Nederland van nature voorkomende:

- Vogelrichtlijn-soorten zoals genoemd in bijlage I Vrl en niet in die bijlage genoemde, geregeld in Nederland voorkomende trekvogelsoorten als bedoeld in artikel 4, 2e lid Vrl;
- Habitatrichtlijn-soorten als opgenomen in bijlage II, IV en V Hrl;
- dieren of planten die staan opgenomen op de Rode Lijsten;
- nationaal beschermde soorten (bijlage IX Bal).

Zoals ook aangegeven hiervoor met betrekking tot de specifieke zorgplicht voor Natura 2000-gebieden en bijzondere nationale natuurgebieden, is de kern van de zorgplichtbepaling voor flora- en fauna-activiteiten dat als er sprake is van nadelige gevolgen op in het wild voorkomende soorten, deze, indien redelijkerwijs kan worden gevergd, moeten worden voorkomen, beperkt of ongedaan worden gemaakt. Ook in art. 11.27, tweede lid wordt verwezen naar passende preventieve maatregelen of passende herstelmaatregelen. In art. 11.27, tweede lid onder b Bal wordt aangegeven dat er moet worden ‘vastgesteld’ of op voorhand op grond van objectieve gegevens nadelige gevolgen kunnen worden uitgesloten. Daarnaast zijn de overige voorwaarden in het tweede lid onder c t/m f zodanig concreet dat in deze bewoording kan worden gelezen dat er aantoonbaar aan deze voorwaarden moet worden voldaan, zeker ook met in het achterhoofd dat de specifieke zorgplichten in de Omgevingswet zowel bestuurlijk als strafrechtelijk kunnen worden gehandhaafd. Om aantoonbaar aan de voorwaarden van de specifieke zorgplicht te hebben voldaan, is het noodzakelijk dat de toetsing aan de zorgplichtbepalingen in een quickscan of nader onderzoek wordt vastgelegd.

5.3 Soortenbeschermings-regimes

In de paragrafen 11.2.2 t/m 11.2.4 zijn de verschillende soortenbeschermingsregimes opgenomen:

§ 11.2.2: omgevingsvergunning soorten Vogelrichtlijn
§ 11.2.3: omgevingsvergunning soorten Habitatrichtlijn
§ 11.2.4: omgevingsvergunning andere soorten

Onder iedere paragraaf zijn de vergunningplichtige gevallen en de vergunningsvrije gevallen aangegeven. In de Omgevingswet wordt niet meer gesproken over verbodsbepalingen waarvoor een ontheffing of vrijstelling kan worden verleend, maar over schadelijke handelingen die leiden tot een vergunningsplichtig geval. De inhoud van de schadelijke handelingen komen overeen met de verbodsbepalingen van de soortenbeschermingsregimes uit de Wet natuurbescherming, aangezien deze rechtstreeks voortkomen uit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn en internationale Verdragen en betreffen de volgende schadelijke gevallen:

- het opzettelijk doden en vangen van soorten;
- het beschadigen of vernielen van voortplantings- en rustplaatsen van dieren, niet zijnde vogels;
- het opzettelijk vernielen en beschadigen van nesten, eieren of wegnemen van nesten van vogels;
- het opzettelijk vernielen of rapen van eieren van dieren;
- het (ver)storen van dieren volgens de beschermingsregimes soorten Vogelrichtlijn en soorten Habitatrichtlijn (geldt voor vogels niet als er geen sprake is van een wezenlijke invloed op de staat van instandhouding van de vogelsoort);
- het plukken, verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van planten.

De beschermde soorten staan per beschermingsregime aangegeven en betreffen alle van nature in Nederland voorkomende vogels conform art. 1 Vogelrichtlijn, dieren en planten genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn, bijlage I en II van het verdrag van Bern of bijlage I van het verdrag van Bonn, en andere soorten, genoemd in bijlage IX behorende bij art. 11.54 Bal (nationaal beschermde soorten).

5.4 Uitzonderingen vergunningen

Voor instandhoudings- en passende maatregelen in het kader van het bereiken van Natura 2000-doelstellingen geldt een uitzondering van de vergunningplicht voor schadelijke handelingen. In het Bal zijn verder een aantal vergunningsvrije gevallen aangewezen per beschermingsregime waarvoor derhalve geen vergunningplicht geldt. Hoewel er enkele verschillen zijn, betreft het onder meer de volgende gevallen:

- In een programma aangewezen flora- en fauna-activiteiten (bijv. een Natura 2000-beheerplan);
- In een omgevingsverordening aangewezen flora- en fauna-activiteiten (bijv. de door de provincie vrijgestelde soorten en handelingen);
- In een ministeriële regeling aangewezen flora- en fauna-activiteiten (bijv. de door de Minister van LNV vrijgestelde soorten en handelingen. In art. 4.31 Or zijn de flora- en fauna- activiteiten genoemd in art. 11.54 Bal aangewezen als vergunningvrij voor handelingen in het kader van bestendig beheer en onderhoud, bestendig gebruik en ruimtelijke ontwikkelingen of inrichting van gebieden (incl. gebruik) voor de soorten in bijlage VIIc Or);
- Flora- en fauna-activiteiten die aantoonbaar worden uitgevoerd conform een per ministeriële regeling aangewezen gedragscode (zie de huidige gedragscodes onder deze link).

5.5 Beoordelingsregels vergunning

Een vergunning kan alleen worden verleend als is voldaan aan de beoordelingsregels die staan uitgewerkt in § 8.6.2 Bkl. De beoordelingsregels verschillen per soortenbeschermingsregime (uitgewerkt in art. 8.74j t/m art. 8.74l Bkl), maar komen kort gezegd neer op de beoordeling:

a) of er geen andere bevredigende oplossing is,
b) de activiteit nodig is vanwege een genoemd wettelijk belang, en
c) de activiteit niet leidt tot verslechtering van de staat van instandhouding van de aangevraagde soort.

5.6 Indieningsvereisten en beslistermijnen

Voor het aanvragen van een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit gelden de indieningsvereisten die zijn opgenomen in de Or. De indieningsvereisten zijn in algemene zin uitgewerkt, waarna per beschermingsregime specifieke aanvullende indieningsvereisten kunnen gelden:

- § 7.2.8a.2 Algemeen flora- en fauna-activiteiten: modules
- § 7.2.8a.3 Flora- en fauna-activiteit: vogelrichtlijnsoorten
- § 7.2.8a.4 Flora- en fauna-activiteit: habitatrichtlijnsoorten
- § 7.2.8a.5 Flora- en fauna-activiteit: andere soorten

In § 7.2.8a.2 Or is onder meer aangegeven dat een ‘natuurwaardenonderzoek' moet worden aangeleverd dat aan bepaalde eisen moet voldoen. Naast de aanlevering van details van de handelingen waaronder de omvang, kaart, planning en onderbouwing van het voldoen aan de voorwaarden aan vergunningverlening, is het van belang dat het natuurwaardenonderzoek gegevens bevat waarvan de jongste gegevens niet ouder zijn dan drie jaar, of korter als in de periode tussen het onderzoek en de aanvraag de locatie en het gebied rondom de locatie waarop de activiteit wordt verricht ingrijpend zijn gewijzigd (art. 7.197j, lid 2, onder b Or). Verder moet een ‘natuurwaardenonderzoek zijn verricht door een persoon met aantoonbare specifieke ecologische kennis en ervaring, die ecologisch advies verstrekt of werkzaamheden begeleidt op het gebied van situaties, habitats en soorten (art. 7.197j, lid 2, onder a Or).

Art. 16.64 Ow bepaald dat de algemene beslistermijn voor een omgevingsvergunningsaanvraag 8 weken bedraagt (enkelvoudige aanvraag), of 12 weken (meervoudige aanvraag). De eenmalige verlengingstermijn is (ten hoogste) 6 weken. Echter, met betrekking tot de vergunningsaanvraag voor Natura 2000-activiteiten is de uniforme openbare voorbereidingsprocedure (UOV-procedure) van de Algemene wet bestuursrecht (afdeling 3.4 Awb) van toepassing (art. 10.24, lid 1, onder j Ob). Dan geldt een beslistermijn van 26 weken. Bij meervoudige aanvragen die ook een aanvraag voor een Natura 2000-activiteit bevat, moet rekening worden gehouden met deze beslistermijn.

5.7 Bevoegd gezag

De Minister van LNV is het bevoegd gezag om te beslissen op enkel- en meervoudige aanvragen voor een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit van nationaal belang (art. 4.12 Ob). In art. 4.12, lid 2 Ob zijn de activiteiten van nationaal belang aangewezen. Het betreft onder meer wegen, hoofdspoorwegen, wateren en primaire waterkeringen die worden beheerd door het Rijk (o.a. Rijkswaterstaat en Prorail), militaire terreinen en militaire luchthavens, luchthavens van nationale betekenis (o.a. Schiphol), het hoofdgastransportnet, hoogspanningsverbindingen met een spanning van ten minste 220 kV, kustverdediging, het delven van delfstoffen, etc.

Voor zover de activiteiten niet zijn aangewezen als activiteiten van nationaal belang, dan is Gedeputeerde Staten van de provincie het bevoegd gezag om te beslissen op enkel- en meervoudige aanvragen voor een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit (art. 4.6 Ob).